

Yapay zekâ hâkimin yerine geçmemeli

Adli yıl, 1 Eylül 2026 Salı günü başlıyor. Daha İyi Yargı Derneği, 2026-2027 Adli Yılı dolayısı ile hazırladığı "Yargı Hizmetlerinde Yapay Zekâ: Fırsatlar, Riskler ve Türkiye için Yol Haritası Raporu" ile yargı hizmetlerinde yapay zekâ kullanımını değerlendirdi.

Raporda, yapay zekânın, hâkimin yerine geçen bir karar mekanizması değil, yargının hızını, kalitesini, tutarlılığını ve erişilebilirliğini artıran, insan denetimine tâbi güvenilir bir destek sistemi olarak tasarlanması gerektiği vurgulanıyor. Daha İyi Yargı Derneği'nin değerlendirmesi şöyle:

"Yapay zekâ, diğer alanlarda olduğu gibi dünyada ve ülkemizde hukuk ve yargı hizmetlerini de hızla dönüştürmekte, bir yandan

fırsatlar diğer yandan tehlikeler ve mağduriyetler getirmektedir. Yapay zekâ uygulamalarında ortaya çıkan hızlı dönüşüm, yargı sistemimiz için, yargı hizmetlerinin etkinliğini artırma, iş yükünü azaltma, karar destek mekanizmalarını güçlendirme ve adalete erişimi kolaylaştırma bakımından tarihi fırsatlar sunmaktadır. Ancak doğru yönetilmediği takdirde yapay zekâ uygulamaları, adil yargılanma hakkını, yargı bağımsızlığını ve tarafsızlığını, yargıya güveni zedeleyebilecek ciddi riskler de barındırmaktadır.

Yapay zekâ ne yargının bütün sorunlarını çözecek sihirli bir araç ne de mutlak biçimde kaçınılmazı gereken bir risk alanıdır. Sağlıklı yaklaşım, yapay zekâyı insan merkezli, hak temelli, denetlenebilir

ve sınırlı amaçlarla kullanılan bir yargı destek aracı olarak konumlandırmak, fırsatları risk yönetimiyle birlikte, riskleri ise somut azaltım araçlarıyla birlikte ele almaktır.

Türkiye, Ulusal Yargı Ağı Projesi (UYAP) gibi güçlü bir dijital altyapıya sahip olması nedeniyle bu alanda önemli bir avantaja sahiptir. Ancak bu avantajın gerçek bir yargı kapasitesine dönüşebilmesi için veri yönetimi, anonimleştirme, etik standartlar, eğitim, teknik denetim ve hukuki sorumluluk alanlarında bütüncül bir politika geliştirilmelidir.

Yapay zekâ, hâkimin yerine geçen bir karar verici veya karar oluşturan değil, yargının hızını, kalitesini, tutarlılığını ve erişilebilirliğini artıran, insan denetimine

tâbi güvenilir bir destek sistemi olarak tasarlanmalıdır. Yargıda yapay zekâdan güvenilir biçimde yararlanmanın ön koşulu, yapay zekânın kendisinden önce, yargımanın bilgi ve veri üretme biçiminin güvenilir hâle getirilmesidir."

Daha İyi Yargı Derneği, 2020-2021 Adli Yılı açılışında da "Daha İyi Yargı İçin Yapay Zekâ Vizyonu"na ve Özeleştiriyeye Çağrı" raporu ile gelecek için "adli yıl değil, virtüs ve yapay zekâ çağı başlıyor" uyarısında bulunmuştu.

Daha İyi Yargı Derneği'nin 2026-2027 Adli Yılı için hazırladığı "Yargı Hizmetlerinde Yapay Zekâ: Fırsatlar, Riskler ve Türkiye için Yol Haritası Raporu"na, derneğin web sitesinden ulaşılabilir (dahaiyiyargi.org). **Haber Merkezi**